

Natuurtoets Perkpolder

2e Herziening Bestemmingsplan

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0458673.100
revisie 00
23 november 2023

Natuurtoets Perkpolder

2e Herziening Bestemmingsplan

projectnummer 0458673.100

revisie 00

23 november 2023

Auteurs

R.T. Vermoolen

Opdrachtgever

Waterzande B.V.

Sportlaan 24

4561 KZ Hulst

Gecontroleerd

L.J.G. Koks

datum

23 november 2023

beschrijving

Toetsing 2e Herziening BP Perkpolder
aan Wnb (excl. Natura2000) en NNN

vrijgave

M.W. van der Poll

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Planvoornemen	4
1.1	Doel	6
1.2	Leeswijzer	7
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	8
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	8
2.2	Effectbepaling voornemen	10
2.3	Soortbescherming	10
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	10
2.3.2	Vogels	10
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	13
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	14
2.3.5	Amfibieën	16
2.3.6	Insecten	17
2.3.7	Zaadplanten, varens en bladmosse	17
2.3.8	Zorgplicht	18
2.4	NNN	19
2.5	Beschermde houtopstanden Wnb	20
3.	Conclusie & advies	21
3.1	Soortbescherming	21
3.1.1	Zorgplicht	22
3.2	Gebiedsbescherming	23
3.2.1	NNN	23
3.2.2	Beschermde houtopstanden Wnb	23
	Literatuurlijst	24
	Bijlage 1 Wettelijk kader	26
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	35

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterzande B.V. is voornemens om het gebied van de voormalige veerhaven Perkpolder, het veerplein en de daaraan grenzende Westelijke Perkpolder (gemeente Hulst, Provincie Zeeland) te ontwikkelen tot een woon- en recreatiegebied. Voor deze gebiedsontwikkeling is in 2008 een bestemmingsplan opgesteld (Perkpolder), dat in 2014 integraal is herzien (het vigerende bestemmingsplan Perkpolder 1e herziening). In 2020 is door Antea Group hiervoor een Natuurtoets opgesteld (Antea Group, 2020).

Door gewijzigde inzichten wordt de beoogde ontwikkeling van het gebied deels aangepast. Deze aanpassingen zijn verwerkt in het Masterplan Waterzande. Zo is de eerder in de Westelijke Perkpolder beoogde golfbaan vervallen. Als gevolg daarvan kan het benodigde grondverzet voor ophoging van het terrein aanzienlijk worden verkleind. In plaats van 7.500.000 m³ zal slechts 1.500.000 m³ grond worden aangevoerd. De woningen die op de golfbaan zouden worden gerealiseerd worden op een andere locatie in de Perkpolder gebouwd. Daartoe wordt een terrein opgehoogd en worden de woningen gebouwd op dit opgehoogd plateau achter de Zeedijk, tussen de Veerhaven en de Perkstraat. Daarmee ontstaat een aaneengesloten nieuw dorp langs de Zeedijk. Het aantal woningen dat zal worden gebouwd is ten opzichte van de verleende natuurvergunning gelijk gebleven (450 woningen). In de Westelijke Perkpolder wordt een multifunctioneel groenblauw landschap gerealiseerd, met een combinatie van duurzame agrarische activiteiten, natuur- en landschapsontwikkeling en daarbij passende ondergeschikt recreatief medegebruik. Daarnaast wordt het beoogde hotel groter, zowel wat betreft het aantal eenheden als wat betreft oppervlakte en hoogte van de verschillende deelgebouwen. Bovendien worden de mogelijkheden voor realisatie van horeca en detailhandel en dienstverlening uitgebreid en worden de woningbouw mogelijkheden qua toelaatbare bouwvormen in de bestemmingsregeling wat veralgemeniseerd. Met een partiële herziening van het geldende bestemmingsplan 'Perkpolder 1e Herziening' zullen de nieuwe ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt (Rho, 2023).

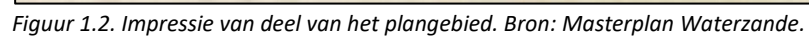
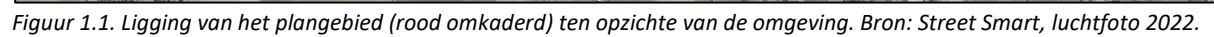
In voorliggende rapportage wordt de effectbepaling en -beoordeling uit de Natuurtoets geactualiseerd, uitgezonderd toetsing aan Natura 2000-gebieden. Laatstgenoemde wordt middels een Voortoets (Antea Group, 2023) geactualiseerd.

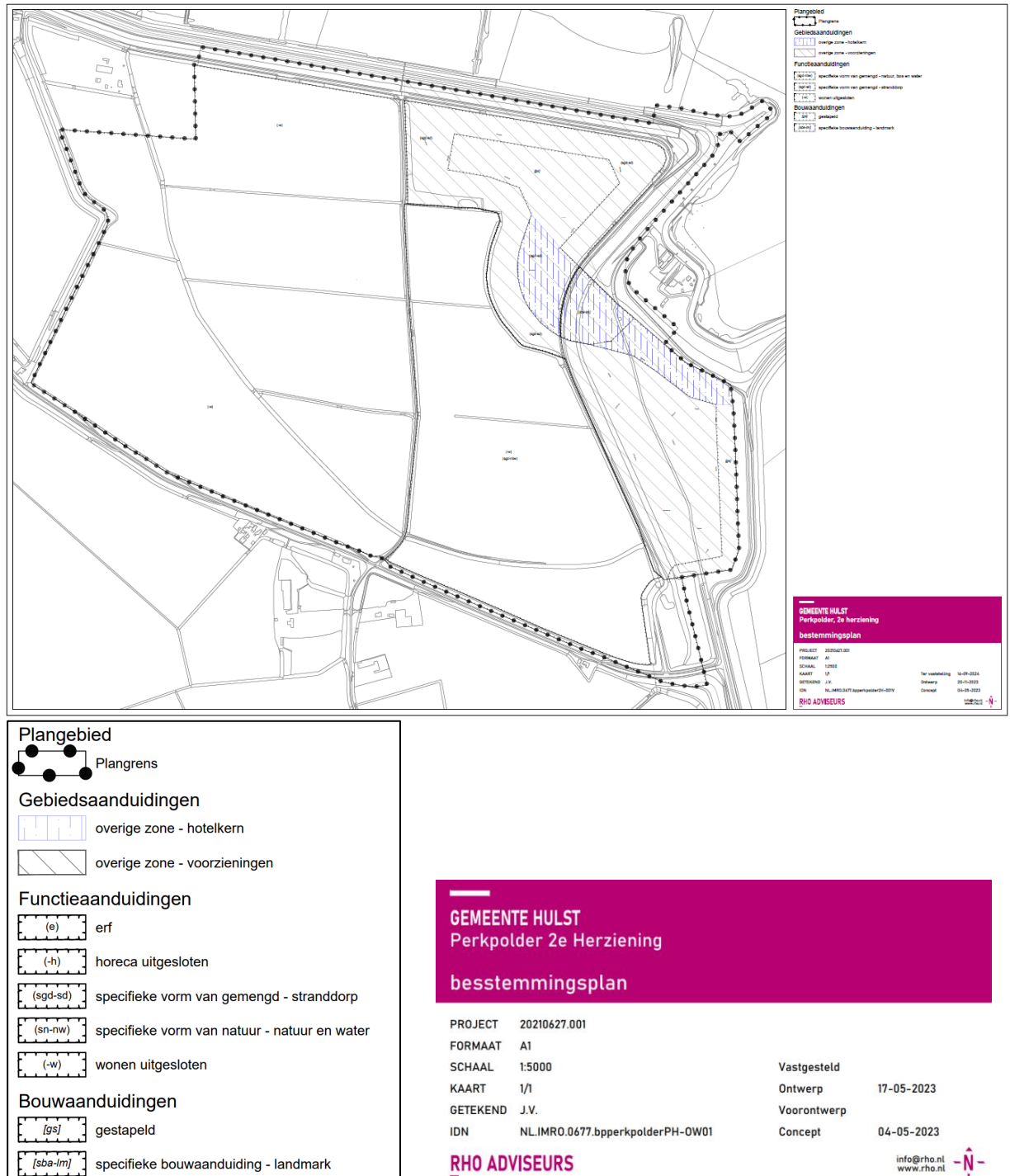
1.2 Planvoornemen

Het actuele Masterplan, zoals dat wordt verwerkt in het bestemmingsplan Perkpolder 2^e herziening, bevat enkele ontwikkelingen, die nog niet zijn opgenomen in de Natuurtoets uit 2020 (Antea Group, 2020). Dit zijn:

- het vergroten van het hotel met 110 hoteleenheden en verhogen met 14 meter over 350 m²;
- de gewijzigde invulling van de Westelijke Perkpolder met een multifunctioneel landschap, waarin duurzame agrarische activiteiten (zonder stikstofemissie-verhogende bemesting van de grond, waaronder bijvoorbeeld een voedselbos en pluktuin) worden gecombineerd met passende natuur- en landschapsontwikkeling en ondergeschikte dagrecreatieve mogelijkheden;
- uitbreiding van de mogelijkheden voor horeca (6 horecavestigingen, +2250 m²) en detailhandel (detailhandel en dienstverleningsvestigingen, +900 m²);
- gebruik van de woningen op het Veerplein als tweede woningen;
- creëren van mogelijkheden voor ondergeschikte sportvoorzieningen in het dorp;
- flexibilisering van de bouw mogelijkheden binnen het woongebied.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied en omgeving weergegeven. In Figuur 1.2 is een impressie van het planvoornemen weergegeven en in Figuur 1.3 de bestemmingsplankaart voor de 2^e herziening.

Figuur 1.3. Uitsnede bestemmingsplankaart Perkpolder 2e herziening. Bron: Rho adviseurs, 2023.

1.1 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.2 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders.
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.5 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, NNN en beschermde houtopstanden.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.5 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 7 november 2023 is vanaf circa 09:00 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij licht bewolkt weer met een temperatuur van minstens 8 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd.

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Zeeuws-Vlaanderen ten noorden van Kloosterzande (gemeente Hulst, Provincie Zeeland). Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de Kalverdijk en aan de noord- en oostzijde ligt het projectgebied tegen de Westerschelde aan. Aan de westzijde wordt het projectgebied begrensd door de Doordijk.

Binnen het plangebied liggen voornamelijk agrarische percelen (bouwland), het Veerplein, de recent aangebracht zandophoging en enkele woonhuizen met bomen en struiken in de tuinen rondom. Overige opgaande vegetatie betreft twee korte bomenrijen langs agrarische percelen in het westelijk deel van het plangebied. Op de Doordijk en Kalverdijk, net buiten het plangebied, staan opgaande bomen en struiken. Riet- en ruigtevegetatie is met name aanwezig in het uiterst zuidoostelijke deel van het plangebied. Het plangebied grenst aan de voormalige Veerhaven.

Tussen en rondom de akkerpercelen bevinden zich enkele watergangen. Tijdens het terreinbezoek stond hier grotendeels water in. In meerdere perceelsranden zijn bloemenmengsels ingezaaid. Tussen de veerhaven en de akkerpercelen ligt een breed dijkplateau (het voormalige Veerplein voor het opgeheven veer Kruiningen-Perkpolder) met onderlangs aan de westzijde de smalle weg Zeedijk. Tijdens het terreinbezoek waren er volop aanlegwerkzaamheden in uitvoering op het Veerplein en op voormalige agrarische percelen in het noordoostelijk deel tussen de dijk en de haven (zandopspuiting).

In Figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1a. Impressie van het plangebied.

Figuur 2.1b. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermd) soorten en beschermde gebieden:

- Er vindt grondverzet plaats;
- Een deel van de huidige gras-, ruigte- en akkervegetatie wordt verwijderd;
- Er vindt mogelijk kap van enkele bomen en verwijdering van enkele struiken plaats;
- (Delen van) watergangen worden mogelijk gedempt;
- Er vindt aanleg en toekomstig gebruik van woningen en overige bebouwing plaats;
- Aanplant van bomen, struiken en kruidvegetatie vindt mogelijk plaats;
- Er is sprake van trillingen, geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijke effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van geschikt open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde reptielen, vissen, libellen, kevers, kreeftachtigen & weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals de boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief), gebouwbroedende soorten (zoals de gierzwaluw, huismus, kerkuil en slechtvalk) en overige soorten (zoals de grote gele kwikstaart).

Tijdens het terreinbezoek is binnen het plangebied een overvliegende grote gele kwikstaart waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Tijdens het terreinbezoek zijn geen (grotere) takkennesten waargenomen binnen het plangebied die kunnen toebehoren aan een vogelsoort met jaarrond beschermd nest. Wel bevinden zich enkele grotere takkennesten in de houtsingel net buiten en langs de westzijde van het plangebied (langs de Doorndijk). Het is niet geheel op voorhand uit te sluiten dat een roofvogel- of uilensoort (ransuil) hier tot broeden kan komen. Het plangebied en de directe omgeving hiervan kan tevens onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals de buizerd. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest kunnen met name de agrarische percelen binnen het plangebied onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving. Met het voornemen (met name de beoogde landschap- en natuurontwikkeling die in het bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt) zal de betekenis van deze agrarische percelen als foerageergebied eerder toe- dan afnemen. Wel dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid van verstoring van broedende vogels met jaarrond beschermd nest indien werkzaamheden binnen het plangebied nabij (binnen 75 meter van) de houtsingel worden uitgevoerd.

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Nabij het plangebied is wel bebouwing aanwezig in de haven en langs de Kalversdijk en Doorndijk/Zeedijk. Een deel van deze bebouwing is geschikt voor gebouwbewonende soorten zoals de huismus, gierzwaluw, kerkuil en de steenuil. Van deze soorten kan met name foerageergebied van de kerkuil (en in mindere mate de steenuil) in de agrarische percelen binnen het plangebied worden verwacht. Met het voornemen zal de betekenis van deze agrarische percelen als foerageergebied voor beide uilensoorten eerder toe- dan afnemen. Gezien de afstand tot in combinatie met het type ontwikkeling die met het bestemmingsplan (per deelgebied) wordt mogelijk gemaakt, zal geen wezenlijke verstoring plaatsvinden van vogelsoorten die kunnen broeden in de bebouwing rondom het plangebied.

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen alsook overig functioneel leefgebied van deze soort kan worden uitgesloten.

Concluderend kan de aanwezigheid van broedende soorten met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied niet worden uitgesloten. Voor boombroedende soorten die mogelijk in de houtsingel langs de Doorndijk kunnen broeden geldt dat deze niet verstoord mogen worden tijdens het broedseizoen als gevolg van werkzaamheden (die onderdeel uitmaken van het voornemen. Als verstoringafstand wordt voor jaarrond beschermde nesten van boombroedende soorten een afstand van 75 meter aangehouden. Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermd nest zijn geen effecten te verwachten vanuit het voornemen.

Vervolgstappen

Om de mogelijkheid van verstoring van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest te voorkomen dienen vanuit het voornemen eventuele werkzaamheden binnen 75 meter van de houtsingel langs de Doorndijk buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boerenwaluw	5
Boomklever	5
Brilduiker	5
Eidereend	5
Ekster	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Huiswaluw	5
IJsvogel	5
Koolmees	5
Oeverwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5
Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen waaronder de torenvalk. Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele (algemene) broedvogels waargenomen (o.a. de patrijs, veldleeuwerik en de graspieper). De agrarische percelen en het Veerplein binnen het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze broedvogelsoorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele werkzaamheden vanuit het voornemen niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient de locatie waar werkzaamheden plaatsvinden vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor broedvogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Werkzaamheden vanuit het voornemen dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Indien dit niet mogelijk is, dient de werkzaamhedenlocatie ongeschikt gemaakt te worden vóór en tijdens het broedseizoen.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Gewone dwergvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Tevens zijn er geen dikkere bomen aanwezig met voor vleermuizen geschikte holten om in te kunnen verblijven. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied is hiermee uitgesloten. Wel kunnen in de (directe) omgeving van het plangebied vleermuizen verblijven in bebouwing en dikkere bomen met geschikte holten, met name langs de west- en zuidzijde van het plangebied (Doordijk en Kalversdijk). Tijdens eventuele werkzaamheden vanuit het voornemen nabij de west- en zuidrand van het plangebied dient rekening gehouden te worden met verblijfplaatsen van vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de Doordijk en Kalversdijk uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied uit te sluiten.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. De Doordijk en Kalversdijk zijn voor vleermuizen geschikte lijnvormige elementen die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens eventuele werkzaamheden nabij de randen van het plangebied dient rekening gehouden te worden met vliegroutes van vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op

de omringende bomen uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied uit te sluiten.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het zeer geringe oppervlak aan (en grotendeels afwezigheid van) opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is (meer geschikt) alternatief foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten binnen het plangebied.

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich houtwallen en bomenrijen (Doorndijk en Kalversdijk) die geschikt zijn als foerageergebied. Tijdens werkzaamheden vanuit het voornemen dient rekening gehouden te worden met foeragerende vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de omringende bomen uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied uit te sluiten.

Vervolgstappen

Tijdens werkzaamheden vanuit het voornemen dient rekening gehouden te worden met vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (maart-november) geen op de omringende bomen (op de Doorndijk en Kalversdijk) uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10	Wnb (artikel 3.10)
Aardmuis			X
Bosmuis			X
Bruinvis	X		
Dwergmuis			X
Dwergspitsmuis			X
Egel			X
Gewone zeehond		X	
Grijze zeehond		X	
Haas		X	
Huisspitsmuis			X
Konijn		X	
Ondergrondse woelmuis			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Veldmuis			X
Veldspitsmuis		X	
Vos			X
Woelrat			X

Bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de bruinvis, gewone zeehond en de grijze zeehond naar voren. Voor alle drie de soorten geldt dat deze in de kustzone van de Westerschelde, grenzend aan het plangebied (kunnen) worden aangetroffen. Vanuit het voornemen kan verstoring door geluid, licht en optische verstoring plaatsvinden. Essentiële onderdelen van het leefgebied voor deze soorten, zoals zandplaten als rustplaats voor beide soorten zeehonden, bevinden zich echter niet binnen de invloedssfeer van het plangebied. Het is mogelijk dat incidenteel vanuit recreatief medegebruik van de dijk en het strand zeehonden worden verstoord. Dit betreft incidenten in geval dat zeehonden dicht bij land komen. De aanwezigheid van zeehonden betreft veelal aanwezigheid op zandplaten op enige afstand van de kustlijn. Wezenlijke effecten vanuit het voornemen op de bruinvis, gewone en de grijze zeehond kunnen worden uitgesloten.

Haas en konijn

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de haas en het konijn naar voren. Naar de haas is door Antea Group nader onderzoek verricht (Antea Group, 2021). Deze soort is verspreid over het plangebied aanwezig. Uit de bureaustudie en het terreinbezoek komt de aanwezigheid van konijn op het Veerplein naar voren. Tijdens het terreinbezoek is een volwassen konijn alsook een (bewoonde) konijnenburcht op het Veerplein aangetroffen. Zie onderstaande figuur voor een impressie en de locatie van de konijnenburcht.

Figuur 2.2. Impressie en locatie van de konijnenburcht op het Veerplein binnen het plangebied.

Vanuit het voornemen zijn voor de haas geen negatieve effecten te verwachten. Er blijft voldoende geschikt leefgebied voorhanden. Verblijfplaatsen van hazen vormen legers, platgedrukte stukken vegetatie. Deze zijn/blijven door hazen binnen het voornemen eenvoudig te maken. Ook blijft voldoende leefgebied voorhanden. Wel dient tijdens werkzaamheden rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van hazen. Werkzaamheden in het leefgebied van haas dienen buiten de kwetsbare periode (maart-september) uitgevoerd te worden.

Voor het konijn blijft in het voornemen eveneens voldoende leefgebied voorhanden. Wel is het konijn voor de verblijfplaatsen (meer) afhankelijk van droog blijvende en vergraafbare ondergrondse delen binnen het plangebied. Met het voornemen dient dan ook rekening gehouden te worden met de huidige verblijfplaats op het Veerplein. In het bestemmingsplan is een bouwaanduiding op de locatie van de konijnenburcht weergegeven. Voor het aantasten van de konijnenburcht zal een ontheffing noodzakelijk zijn met de daarbij benodigde (mitigerende) maatregelen. Gelet op de mogelijkheden voor alternatieve verblijfsmogelijkheden en ruim voldoende toekomstig benutbaar foerageergebied binnen het plangebied, is het verkrijgen van een ontheffing redelijkerwijs te verwachten, waardoor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding komt.

Vervolgstappen

Werkzaamheden in het leefgebied van haas dienen buiten de kwetsbare periode (maart-september) uitgevoerd te worden. Indien door werkzaamheden vanuit het voornemen de huidige konijnenburcht wordt aangetast, dient een ontheffing voor konijn te worden aangevraagd met de daarbij horende (mitigerende) maatregelen.

Veldspitsmuis

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de veldspitsmuis naar voren. Naar de veldspitsmuis is door Antea Group nader onderzoek verricht (Antea Group, 2021). Deze soort is niet in het plangebied aangetroffen. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor veldspitsmuis in de huidige situatie binnen het plangebied uitgesloten.

Wezel

Uit de bureaustudie komen geen waarnemingen van de wezel naar voren. Het voorkomen van deze soort is echter wel door Antea Group onderzocht met vaststelling van de soort binnen het plangebied als resultaat (Antea Group, 2021). Voor deze soort is onder een verleende ontheffing reeds (alternatief) leefgebied ingericht, dat met het voornemen niet aangetast zal worden. Negatieve effecten voor deze soort zijn dan ook uitgesloten.

Overige beschermde soorten zoogdieren worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is in de directe omgeving van het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als de veldmuis en de woelrat. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op met name (spits)muizen optreden. Binnen de provincie Zeeland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10	Wnb (artikel 3.10)
Bruine kikker			X

Rugstreeppad

Uit de bureaustudie komen geen waarnemingen van de rugstreeppad naar voren. Naar de rugstreeppad is door Antea Group nader onderzoek verricht (Antea Group, 2021) op basis van de eerder opgestelde Natuurtoets (Antea Group, 2020). Deze soort is in 2021 niet in het plangebied aangetroffen. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor rugstreeppad in de huidige situatie binnen het plangebied uitgesloten. Het is echter niet geheel uit te sluiten dat intrek van rugstreeppad uit de wijde(re) omgeving alsnog plaats vindt tijdens uitvoering van werkzaamheden als gevolg van het voornemen, waarbij voor de rugstreeppad geschikte voortplantingswateren worden gecreëerd (zoals ondiep, stagnerend water tussen april en september). Door het treffen van maatregelen dient intrek voorkomen te worden tijdens aanlegwerkzaamheden vanuit het voornemen.

Vervolgstappen

Indien door aanlegwerkzaamheden vanuit het voornemen voor rugstreeppad geschikte voortplantingswateren worden gecreëerd, dient intrek van rugstreeppad naar die locaties voorkomen te worden.

Overige beschermde soorten amfibieën worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is in de directe omgeving van het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als de bruine kikker. Door werkzaamheden vanuit het voornemen waaronder het dempen van (delen van) watergangen kunnen negatieve effecten op algemene soorten amfibieën optreden. Binnen de provincie Zeeland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6. Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Teunisbloempijlstaart	X	

Teunisbloempijlstaart

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de teunisbloempijlstaart naar voren. Deze nachtvlinder komt voor op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen (Vlinderstichting, z.d.). Geschikte waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Tijdens het terreinbezoek is gelet op de aanwezigheid van (rozetten van) waardplanten op het Veerplein waar aanlegwerkzaamheden bezig zijn en warme open plaatsen tijdelijk worden gecreëerd. Deze zijn niet aangetroffen. Het is echter niet uitgesloten dat deze soorten tijdens de (verdere) aanlegfase zich vestigen binnen de tijdens de aanleg gecreëerde (warme) open plaatsen. Potentiële groeiplaatsen op werkzaamhedenlocaties dienen kort gemaaid te worden om de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van teunisbloempijlstaart te voorkomen.

Vervolgstappen

Potentiële groeiplaatsen van waardplanten voor teunisbloempijlstaart op werkzaamhedenlocaties dienen kort gemaaid te worden om de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen te voorkomen.

Overige beschermde soorten insecten worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

2.3.7 Zaadplanten, varens en bladmossen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van zaadplanten, varens en bladmossen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7. Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied binnen een straal van 2,5 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Bokkenorchis		X
Kleine wolfsmelk		X

Bokkenorchis

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de bokkenorchis naar voren. Deze orchidee komt onder meer voor op dijken en in bermen met voedselarme en kalkrijke, humushoudende zandgrond. Het is niet geheel uitgesloten dat groeiplaatsen van deze soort in delen van het plangebied aanwezig zijn, waaronder op de aanwezige dijk(taluds). Met het voornemen zijn aanlegwerkzaamheden op het dijk(talud aan de binnenzijde van het Veerplein voorzien. Hiermee kunnen mogelijk aanwezige groeiplaatsen van de soort aangetast worden. Nader onderzoek naar de soort is noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aan- of afwezigheid van de soort. Vanuit het voornemen zijn er mogelijkheden om alternatieve groeiplaatsen te creëren voor de soort binnen het plangebied, waardoor het verkrijgen van een ontheffing indien de soort wordt aangetroffen redelijkerwijs te verwachten is. Hierdoor komt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in gevaar.

Vervolgstappen

Nader onderzoek naar de bokkenorchis (bloeitijd mei-juli) binnen het plangebied wordt aanbevolen om de soort al dan niet te kunnen uitsluiten.

Kleine wolfsmelk

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de kleine wolfsmelk naar voren. Deze soort groeit evenals bokkenorchis op dijken en bermen, maar komt ook voor in (braakliggende/matig voedselrijke) akkers. Op het Veerplein is gelet op de aanwezigheid van de soort. Deze is niet aangetroffen. Het is echter niet geheel uitgesloten dat groeiplaatsen van deze soort in andere delen van het plangebied aanwezig zijn. Met het voornemen kunnen mogelijk aanwezige groeiplaatsen van de soort aangetast worden. Nader onderzoek naar de soort is noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aan- of afwezigheid van de soort. Vanuit het voornemen zijn er mogelijkheden om alternatieve groeiplaatsen te creëren voor de soort binnen het plangebied, waardoor het verkrijgen van een ontheffing redelijkerwijs te verwachten is. Hierdoor komt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in gevaar.

Vervolgstappen

Nader onderzoek naar de kleine wolfsmelk (bloeitijd juni-herfst) binnen het plangebied wordt aanbevolen om de soort al dan niet te kunnen uitsluiten.

Overige beschermde soorten zaadplanten, varens en bladmossen worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

2.3.8 Zorgplicht

In het plangebied kunnen onder meer (spits)muizen en amfibieën aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende

soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.8.

Tabel 2.8. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. Werkzaamheden rustig in één richting uitvoeren.
Amfibieën en vissen	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het (gedeeltelijk) dempen van watergangen

2.4 NNN

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Wel grenst het plangebied langs de west- en zuidrand aan NNN-gebied (NNZ), zie figuur 2.3.

De toetsing van externe werking op het NNZ is niet van toepassing op binnendijken (Kalverdijk) en ook niet op het buitendijkse deel omdat deze als Natura 2000-gebied vallen onder verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de Provincie.

Figuur 2.3. Ligging NNZ (in groen) langs de west- en zuidzijde van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Natuurbeheerplan 2023 Zeeland (digitale kaart Atlas van Zeeland via www.zeeland.nl).

2.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig. Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom Wnb (of voormalige Boswet), zie figuur 2.4. Er zijn echter geen bomen in het plangebied aanwezig die vallen onder de definitie van beschermde houtopstanden Wnb (zie bijlage 1). Beschermde houtopstanden Wnb zijn derhalve niet relevant voor voorliggend planvoornemen.

Figuur 2.4. Ligging bebouwde kom Boswet (bruin ingekleurd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Bebouwde kom grenzen Houtopstanden Wet natuurbescherming (digitale kaart Atlas van Zeeland via www.zeeland.nl).

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied en directe omgeving is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels, vleermuizen, overige zoogdieren, amfibieën, insecten, zaadplanten, varens en bladmossen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest – verblijfplaatsen	Potentiële nestgelegenheid in directe omgeving plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Vogels met een jaarrond beschermd nest – essentieel foerageergebied	Mogelijk (essentieel) foerageergebied binnen plangebied	Nee	Nee	Nee
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in plangebied	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – verblijfplaatsen	Mogelijk verblijfplaatsen in directe omgeving plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Mogelijk (essentiële) vliegroutes in directe omgeving plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentieel foerageergebied	Mogelijk (essentieel) foerageergebied in directe omgeving plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (haas)	Ja, verblijfplaatsen binnen plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (konijn)	Ja, verblijfplaatsen binnen plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Ja, indien burcht verwijderd wordt
Amfibieën (rugstreeppad)	Potentiële toekomstige verblijfplaatsen binnen plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Insecten (teunisbloem-pijlstaart)	Potentiële toekomstige verblijfplaatsen binnen plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.

Zaadplanten (bokkenorchis en kleine wolfsmelk)	Mogelijk groeiplaatsen binnen plangebied	Ja	Ja, zie tabel 3.2	Mogelijk, afhankelijk van de uitkomsten van nader onderzoek en aard van de ingrepen.
Vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën	Ja, (essentieel) leefgebied binnen plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.4	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek gewenst is naar de beschermde soorten bokkenorchis en kleine wolfsmelk. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Bokkenorchis	1 gerichte inventarisatie in de bloeiperiode mei-juli.
Kleine wolfsmelk	1 gerichte inventarisatie in de bloeiperiode juni-herfst.

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Vogelsoorten met jaarrond beschermd nest	(Bij aanwezigheid) werkzaamheden binnen 75 meter van de houtsingel langs de Doorndijk buiten het broedseizoen uitvoeren.
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dienen de werkzaamhedenlocaties ongeschikt gemaakt te worden vóór en tijdens het broedseizoen.
Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op de west- en zuidrand (Doorndijk en Kalverdijk) van het plangebied tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (maart-november).
Haas	In leefgebied van haas werken buiten de kwetsbare periode (maart-september)
Rugstreepad	Intrek van rugstreepad naar tijdens werkzaamheden gecreëerde geschikte voortplantingswateren voorkomen.
Teunisbloempijlstaart	Opkomende groeiplaatsen van waardplanten voor teunisbloempijlstaart tijdens werkzaamheden voorkomen door deze groeiplaatsen kort te houden.

Bovengenoemde voorwaarden zijn van toepassing op alle werkzaamheden die voortvloeien uit de realisatie van het planvoornemen. Daarom dient voor elke activiteit die hieronder valt een korte check te worden uitgevoerd op de mogelijke raakvlakken met de hiervoor genoemde soortgroepen. Indien sprake is van een of meerdere raakvlakken dient nader onderzoek te worden uitgevoerd en indien nodig een ontheffing te worden aangevraagd.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. Werkzaamheden rustig in één richting uitvoeren.
Amfibieën en vissen	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het (gedeeltelijk) dempen van watergangen

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 NNN

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	0 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee, want is niet van toepassing op binnendijken en niet op Natura 2000-gebied; laatstgenoemde valt onder verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de Provincie
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.2 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

Literatuurlijst

Antea Group, 2020. Natuurtoets gebiedsontwikkeling Perkpolder. Toetsing Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. 31 januari 2020. Projectnummer 458673.

Antea Group, 2021. Nader onderzoek Perkpolder. Beschermde soorten Wet natuurbescherming. 28 juli 2021. Projectnummer 458673.

Antea Group, 2023. Voortoets Perkpolder. 2^e Herziening Bestemmingsplan. 3 november 2023. Projectnummer 458673.

Rho Adviseurs, 2023. Bestemmingsplan Perkpolder 2^e herziening. 25 mei 2023.

Websites en andere bronnen:

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zeeland.nl (digitale kaarten Atlas van Zeeland)

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zicht op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten'(onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van vriend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of vriend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2023) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (30 oktober 2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijke effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
E. luc.koks@anteagroup.nl

Copyright © 2024

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl